

KRIGSNYTT.

Til tross for russernes vellykkede offensiv i Randstatene, har hovedinteressen også den siste uken samlet seg om kampene i Nederland. De allierte meldinger har ikke lagt skjul på at stridene her har kostet store offer og at de har vært meget hårde. Tyskerne kastet inn store reservestyrker i sitt forsøk på å utsette luftlandetroppene før de britiske tropper vestfra var nådd fram. Lørdag ble det imidlertid nådd kontakt mellom de framrykkende britter og de som var landsatt fra luften. En panserkorridor ble opprettet og forsyningene ruller fram. Etter få lyktes det også å få istand en flyplass inne i korridoren. Tyskerne satte inn forbitrede angrep mot korridoren fra to sider, men de allierte tropper utstod trykket og onsdag ble det meldt at tyskerne hadde innstilt sine angrep.

Vest for korridoren opprettholder britene et hårdt press mot Maas i retning Hertogenbosch. Småbyene Oss og Hiers er erobret, og utgangsstillingen for korridoren utvides stadig. Stadige flere amerikanske tropper fortsetter å strømme over Mosel, og i retning Belfort er ny framgang notert. I kampen mot de gjenværende styrker ved Kanalen trenger kandiene jevnt og sikkert fram, og onsdag hadde de nådd de indre forsvarsverker rundt Calais.

Den russiske offensiv i Randstatene venter fram, og tyskerne er i full gang med evakueringen. I løpet av denne uke har det lyktes russerne å slå ned all tysk, organisert motstand i Estland, og kampen om Riga er begynt. På frontene lenger syd er interessen størst om den russiske frammarsj til grensen mot Ungarn. Det ungarske sletteland ligger nå åpent for de russiske tankkollonner, og meldinger som løper inn etterhvert tyder på at ungarerne har tatt de første skritt på veien mot bruddet med Tyskland.

I Italia ble tyskerne etter at Rimini var tatt raskt kastet ut av Goterlinjen og frammarsjen mot Posletten er begynt.

Det vakte adskillig oppsikt da det onsdag ble meldt at allierte styrker var landsatt i Albania både fra sjøen og luften. Det er dog intet som tyder på at det her dreier seg om en vrikkelig stor aksjon, og det ligger nærmest og anta at det kun er mindre styrker som er landsatt. Deres oppgave synes ikke å være noen annen enn å sinke den tyske retrett fra Balkan.

Luftkrigen har denne uken vært ført med den største intensitet. Mandag var 1200 tunge amerikanske fly over Frankfurt, Ludvigshafen og Koblenz. Den neste dag var 1100 flyv. festninger over Osnabrück og Hamm, og om natten besørget britiske fly et kraftig raid mot Karlsruhe. Onsdag var 1100 amerikanske fly igjen på vingene og kastet tallrike bomber mot K5ln, Kassel, Ludvigshafen og Mains.

NYHETENE TORSDAG KVELD.

Brittene har utvidet sitt fasteste langs søndre bredd av Nedre Rhinen ovenfor Nijmegen. Vest for panserkilen har de rrykket fram 35 km. mot Hertogenbosch. I Ost er kamper av voldsomste slag igang langs Maas. Amerikanerne har gjort et nytt innbrudd i Siegfriedlinjen ved Hartgen, 28 km. SØ for Aachen. Kandiene har nådd et punkt bare en km. fra havna i Calais. Over 1000 tyngre amerikanske fly bombet idag Magdeburg, Kassel og Merseburg. Inatt kastet britiske

fly bomber mot et oljenalegg N. for Essen.

I Italia har 8. arme tatt B. Maria L. N. for Rimini. I vest er Castel di Rio tatt. Brufestet ved Rubikon er nå 17 km. dypt. All. fly har senket to tyske evakueringsskip i Egeerhavet.

Den ungarske kringkastning melder at russerne har rykket inn i Ungarn og besatt to byer, bl.a. Mako. Nord for Riga har den 3. baltiske arme nådd kontakt med russerne som er rykket fram fra Leningradfronten. Framrykkingen mot Riga foregår fra to kanter og de første russiske tropper kan nå se byen.

Batavia på Java ble for første gang bombet igår. Under patruljetjeneste har britiske ubåter den siste tiden senket 32 japanske skip.

CHURCHILL

talte torsdag i Underhuset etter sin hjemkomst fra Quebec. Han innledet med å sammenligne stillingen nå og for 7 uker siden da han sist talte. Ikke bare Paris er befridd, men nesten hele Frankrike, likeså Belgia og store deler av Nederland. Tyskerne har i Frankrike etterlatt seg 400.000 drente og nesten 1 mill. fangter. 200.000 tyskere vil antagelig bli sluttet inne i Nederland.

Churchill hyldet amerikanerne for deres omgående bevegelse i Frankrike som bragte hele stillingen til å endre seg. Han gav også sin hennør til luftlandetroppene ved Arnhem. Deres tap hadde vært store, men ikke forgjeves. Takk var dem hadde man fått herredømme over brua over Rhinen uten at tyskerne klarte å ødelegge den. I Italia har general Alexander nådd Posletten og hans framrykking vil nå gå betydelig lettere. En jødisk brigade kjemper med her, og jødene vil ikke være med bare under kampene, men også under okkupasjonen.

Statsministeren meddelte at ved landgangen i Frankrike ble 1/4 mill. tropper satt i land allerede den første dagen. Den 20. dag var antallet 1 mill., og nå mellom 2 og 3 millioner mann. 2/5 av troppene på vestfronten er britiske. Brittene har hatt et tap på 90.000 drente, sårede og savnede, mens amerikanerne har tapt 145.000 mann. Under kampene i det fjerne Østen er 40.000 britter falt, mens 237.000 er blitt syke.

Churchill ga en uforbeholden hyldest til russerne, som han hevdet hadde båret hovedbyrden av kampene tillands. De hadde stått over for en langt sterke motstander enn de andre allierte.

Taleren vilde også ikke unnlate at meddele at de allierte sto i stor takknemlighets gjeld til tyskerne for deres overordentlig store dumheter. Han likte ikke å sammenligne den tyske korporal med Napoleon, men de hadde det til felles at de ikke vilde oppgi en eneste tomme jord som de hadde vunnet. Korporalen har vært mester i å spre sine styrker. En mill. er tapt i vest, 27 utmattede divisjoner står i Italia og store styrker er i ferd med å bli avskåret i Baltikum, Finnland og Norge. Det vilde ha vært et stort uthull for oss om vi ikke hadde hatt det store tyske genid med oss, som hittil har bidratt så meget til våre seire.

Mange hevder at krigen i Europa er slutt innen utgangen av 1944, sa C., men ingen og slett ikke jeg kan garantere at vi ikke kommer til å trenge flere måneder av 1945. Etter at den tyske hær er slått, kan det bli langvarige geriljastrider i skogene. - På møtet i Quabok ble det ornådd full enighet. Det er dog ønskelig med et nytt møte mellom alle de tre allierte statssjefer og han hadde godt håp om at så vilje skje innen utgangen av året

FRITT MORGE

3. årgang

Tirsdag 5. oktober

Nr. 34. - 1944.

I DEN FØRSTE FASE AV OKKUPASJONEN BLE DEN SIVILE MOTSTAND STORT SETT ORGANISERT INNENFOR DE ENKELTE YRKER. DETTE VAR EN NATURLIG FØLGE AV AT TYSKERNE OG DERES NORSKE HÅNDLANGERE PRØVDE Å GJØRE YRKESAMBAUNDENS TIL SINE REDSKAPER I NATIFISERINGEN.

Hvert yrke kom derfor til å føre sin egen kamp etter sine spesielle retningslinjer. Denne organisasjonsform hadde sin store verdi. Medlemmene av yrket kjente hverandre, de visste hvilke menn var best skikket til å lede motstanden, de var bundet sammen ved gammel solidaritet, og de visste hvor langt en kunne gå. Men den faglige oppbygging av hjemmefronten hadde også sine farer. Kontakten mellom de enkelte yrker var ikke alltid den beste, og noe av den gamle laugsånd snøk seg inn i vår kamp. Folk aksepterte de paroler som gjalt deres eget fag, mens de fleste følte seg langt mindre forpliktet av dem som var rettet til hele det norske folk. Etterhvert som kampen skiftet karakter og hovedtyngden ble lagt på de nasjonale paroler, skapte denne innstilling ofte de største vanskelighetene for hjemmefrontens ledelse. Vi vet hvor lenge det varte før for eksempel parolene om arbeidsinnsatsen trengte igjennom og ble følt som binnende.

I de siste måneder har krigen rykket oss nærmere inn på livet, og den innsats som nå kreves, er i større menn enn før en krigsinnsats. Dette gjelder både den passive motstand som vi hittil har ført, og den aktive som er forberedt og når som helst kan settes inn. Den passive motstand går nå vesentlig ut på å hindere fienden i å utnytte vårt menneskemateriell og våre økonomiske resurser til sine forfall. Vi nekter å la oss mobilisere enten det er til krigstjeneste eller tyskerarbeide, og vi gjennomfører konsekvent den stille sabotasje i alle dens former.

Samtidig må vi innstille oss på kravene om aktiv innsats. For mange vil et slikt krav komme som en forløsning. Vi kan ikke vente, og gode nordmenn vil heller ikke ønske, at vi skal få vår frihet tilbake uten egen medvirkning som en gave utenfra. Våre hjemmestyrker står ferdige oppsatt og venter bare på signalet til aksjon. Vi vet at de hver dag håper at dette signalet vil komme, og at de da vil gjøre sin plikt.

Men også de andre som ikke er militært organisert, må innstille seg på at hjemmefrontens ledelse vil sette igang aksjoner av en voldsommere karakter enn dem som hittil har funnet sted. Våre fiender er trent opp i et hjørne, de er desperate og kan gripe til desperate midler. I så fall må vi svare i det eneste språk de forstår. Vi kan ikke forholde oss passivt om tyskerne går til mobilisering, til massedrettelser eller massedeportasjoner av norske borgere, til omfattende ødeleggelse av våre økonomiske verdier osv. Et våpen som i slike tilfelle kan komme på tale, er generalstreik.

Overfor slike muligheter må grensene mellom yrkene falle. Idag er vi ikke lenger arbeidere, prester, advokater, lærere osv., idag er vi først og fremst nordmenn, og vi plikter å sette inn alt, også utenfor den krets hvor vi sedvanlig arbeider. Det er

godt å følge parolene, men det er ikke nok. Hver mann må gjøre sin innsats for også å få andre til å følge dem, og han må forberede seg i tide på å kunne gjøre dette effektivt. Det er ikke en stor handling, det er en enkelt plikt mot vårt land.

DE SVENSKE AVISER

HAR under hele krigen inn tatt en modig og fast holdning, iallfall det store flertall av dem. Ikke minst vi nordmenn har mye å takke den svenske presse for. I et av de seneste nummer av Dagens Nyheter finner vi følgende artikkel, som sikkert vil finne gjenklang her i landet:

Festen hver dag kommer med nye påminnelser om i hvilken pinlig forlegenhet vi befinner oss ved at Tyskland ufortrødent fortsetter sine terroristiske bestrebelser mot broderfolkene, mot fanger og gisler, samtidig som det stiller krav til oss om å yte det tjenester, materielle og humanitære, som om ingenting hender i nabolaget, som om inger rop når oss. Vi skal som nöytrale vokte de tyske interessene i overensstemmelse med internasjonal gentlemannskotyme. Vi skal ordne med utveksling av det ene og det andre, slippe igjennom sanitetsforsendelser, befordre sykepersonell, skaffe plass for lasaretttog. I disse en spalten får vårt folk lese om dette - i en annen spalte står det om forholdene ombord på slaveskipet "Westfalen", eller om nye deportasjoner fra danske leire til Tyskland, fangetransporter av åpenbar terror karakter, som har utløst en spontan reaksjon over hele Danmark. Men vi skal bare rolig se på og dele ut våre milde gaver.

Hvorfor ikke gi tyskerne en utvetydig beskjø om at folkerettslig behandling og humanitær bistand må motsvares av i det minste et minimum av imøtekommenhet fra deres side for at disse forbindelser overhodet skal kunne opprettholdes. Dette er, vel og merke, ikke å kjøpe materielle fordeler med humanitære tjenester. Det har overhodet intet med svenske materielle tjenester å gjøre. Hensikten er bare å redde mennesker fra dødelig pine og angst ved å stille den bestemte betingelse at det tyske regimet skal befri dem fra dette før de får benytte svenske jernbaner osv..

Sverige muligheter til å øve trykk er begrenset. Vi må benytte dem som finnes - også de mer uvanlige. Det er en menneskelig linje. Det er også en politisk linje som sikter lengre enn til bare å hunkle seg fram fra uke til uke. WESTFALE OFRENE.

I tillegg til de 32 savnede fra "Westfalen" som tidligere er offentliggjort i den frie presse, kan vi idag bringe navnene på ti til som med sikkerhet er omkommet: Berger, Andersnes, Bonde, 35-40 år, megler; Paul Ths. Danielsen, Oslo, nikkelarb. Randolph Fjermers, Kr. sand S, etterlater seg hustru og to barn, Oivind Fagerli, Sandar, sekretær; Diderich Finne, Oslo, eksponitør; Gunnar Gulbrandsen, Aftenposten, Oslo, 40-50 år, hustru og 3 sønner, tobakshandler; Ingvald Husabø, Bergen, ca. 40 år, handelsskoleelev; Otto Michaelsen, Trondheim, ing. Ole Jacob Kielland; Prestrud, Askim.

Vi vil huske disse våre landsmenn, huske dem for det offer de bragte, og vi lover å slåss til siste stund for de samme idealer som dem.

NY UBÅT.

Den kongelige norske marine har nettopp overtatt en ny ubåt. Ved en høytidelighet da det norske flagg ble heist ombord, var kronprins Olav og admiral Danielsen tilstede.

KRIGSNYTT.

Vestfronten har de siste dager vært preget av, man kan gjerne si, et stille fjerde stormen. Langs hele fronten fra Nijmegen til Belfort driver de allierte en intens oppladning for det store og avgjørende slag mot Tyskland. Et lynfelttog er i første rekke avhengig av tilstrekkelig forsyninger, og av at disse kan føres hurtig nok fram til de kjempende tropper. Et betydelig lager må derfor stå ferdig oppmarsjert når angrepet setter inn. De allierte har hittil kun hatt få brukbare havner ved Kanalen til sin disposisjon, et forhold som er betraktelig bedret ved at Calais nå er befridd. Etter at den tyske kommandant, general Schröder, ble tatt tilfange ved midnatt, overga den siste garnison seg kl. 8 søndag morgen.

Kamper av betydning foregår kun ved Nijmegenkilen. Flere tyske motangrep er her slått tilbake, og kilen er utvidet videre vestover mot Hertogenbosch.

Mens oppmarsjen foregår for fullt, foretar det allierte luftvåpen en kraftig oppmykning av de tyske stillinger og hamrer løs på kommunikasjonslinjene natt og dag. Fredag var Saarbrücken, Aachen, Köln og Düsseldorf mål for de amerikanske fly, og om natt var britiske fly over Karlsruhe. 1500 tunge am. bomberfly og andre store flystyrker er bombet lørdag mål langs hele fronten og en rekke tyske byer bak fronten, bl.a. Hamm, Münster og Bielefeld. Alle jernbanelinjer mellom Zuidersjön og Nijmegenkilen er avskåret. Natt til søndag ble Hamburg bombet av Moskitos, hjemsoekt ble også mål i Nordre Nederland og Ruhr.

På østfronten er russerne i ferd med å slå seg fram mot den endelige angrepslinje for stormen på selve Tyskland. Høle Etsland med unntagelse av Dagö og Ösel er ryddet for tyskere. De siste 9 dager kampen varte tapte tyskerne 30.000 faine og vel 16.000 sårede. Kampen om Riga er innledet og framrykkingen videre nedover mot Ost-Preussen fortsetter. På sydvassnittet har russerne rykket inn på jugoslavisk område for derfra å gå inn i Ungarn. Fra syd fortsetter russerne å strømme inn i ungarn og det meldes at de ungarske tropper overgir seg etter som russerne rykker fram. Byen Gyula på veien til Bekescsaba er innlagt.

Tito fortsetter sin offensiv, og hans tropper har besatt 50 km. av elva Drava langs grensen til Ungarn.

Fra Finland meldes at det er kamper i gang mellom finner og tyskere i Tornéa. Svenskene har forsterket sitt vakthold langs grensen ved Haparanda.

I Italia har operasjonene de siste dager vært hindret av kraftig regnvar. Framrykkingen fortsetter dog. 5. arme har er angrepet igang mot veien Rimini - Bologna. Veien er nådd og byen Savignano er tatt. Framrykkingen langs Adriaterhavet fortsetter også. I byene Bologna, Torino, Milano og Genova er omfattende streiker brutt ut.

I det fjerne østen fortsetter forberedelsene til angrepet mot Filipinerna. Amerikanske marinesoldater har okkupert tre nye øyer i Palaugruppen øst for Filipinerna. I Formosastredet er et hvalkokeri på 15.000 tonn senket.

NYHETENE TO MANDAG KVELD.

På vestfronten har 1. amerikanske arme satt igang et nytt stort angrep mot Siegfriedlinjen i området ved Aachen. Store luft- og landstridskrefter er satt inn og korrespondenter betegner angrepet som det største under hele felttoget i vest. Forut for angrepet ble de tyske stillinger lagt under et formelig idetteppe fra artilleriet,

så gikk 400 tunge bomberfly igang med et voldsomt bombardement av en lite område, og så gikk infanteriet til storm. - Kraftige tyske motangrep mot den britiske korridor i Nederland er alle slått tilbake og korridoren er pånytt utvidet vestover. Moskitos bombet inatt tyske transportert til Nederland og kystfarten langs den hollandske kyst. Idag var 1200 am. bomberfly og 750 jagere over Köln, Kassel og Hamm. I Ost Frankrike er ny framgang notert NO for Nancy og mellom Epinal og Belfort. I Calais er hittil tatt opp vel 7000 fanger.

I Italia har 5. arme inntatt en høyde som behersker inngangen til byen Imola og 8. arme har gått over Flumincoelva. General Alexander har oppfordret friskarene i Bologna til å gå til aksjon.

I Jugoslavia fortsetter russerne sin frammarsj mot Ungarn. De står 100 km. fra Beograd og 80 km. fra Nish. Der hvor Jugoslavia, Romania og Ungarn støter sammen har de omgitt byen Szeged og står 15 mil fra Budapest. - Fra Warszawa meldes at stillingen for hjemmehæren er kritisk. - Russerne har utvidet sitt gjennombrudd i de tyske linjer ved Riga.

Finnene har jag tyskerne ut av Tornéa og befridd 30.000 kv.km. av Nord Finland. Den forhenverende sjef for det finske statspolitiet, som søkte tilflukt i Sverige, er arrestert i Stockholm. Han har samarbeidet med Gestapo.

MORD.

Eivind Ellefsen, Vold i Kilebygda ble forledet en skutt av tyskerne da han var på vei hjem etter en tur til Porsgrunn.

MODIG.

Som kjent har quislingene innsatt et kommissarisk styre for det Norske Misjonsselskap. Hovedstyrets funksjonærer og kontordamer nektet å gjøre tjeneste for dette styre, men de fikk strengt krav om å gjenoppta arbeidet. Ingen bøyd seg, og de ble derpå innkalt til forhør, hvor de fikk valget mellom å begynne arbeidet igjen eller å utskrives til arbeidsinnsats. Alle nektet å gjenoppta arbeidet, og de nedla protest mot å bli utskrevet til arbeidsinnsats. Neste dag ble dame tvangsøndt til Sola til vaskeriet for tyske soldater.

Den 24. august fikk lo funksjonærer, misjonærer og lærere ved Misjonsskolen pålegg om straks å melde seg til Arbeidsformidlingen. Istedenfor å melde seg, sendte de en skarp protest til "Kirkedepartementet". Statspolitiet overtok saken. De truet med at misjonsfolkene vil bli sendt til Nord-Norge på minearbeide, men hvis de var fornuftige skulde de få bli på hjemstedet og arbeide på forsyningsnemndas brenselager. Misjonsfolkene svarte at for en kristen var det ikke om å gjøre å få den mildeste straff, men bare å gjøre det som en kunne forsvare for sin samvittighet. De ble innkalt til å møte på statspolitiet kontor 1. september, men da det ble gitt beskjed om at de skulde ta arbeidsklar med, nektet de alle å møte. De ble da hentet av statspolitiet og sendt til arbeide på brenselageret.

SMÅ GILLET.

- Alle de langtrekkende tyske kanoner ved Kalkkysten er nå i de alliertes hender.
- Paven har overfor Roosevelts sendemann uttalt sin store tilfretshet med de allierte troppers oppførsel i Roma.
- Titos styrker har tatt Michailovitjs sønn tilfange.
- 500 amerikanere har som et ledd i den militære utdannelse nettopp avsluttet et kurs i norsk og svensk ved universitetet i Minnesota.
- Det er nå kjent at den franske skuespiller Aimos falt under barrikadestridene i Paris.
- Gestapomannen, hauptscharführer Hein, og en underoffiser i feltpolitiet ble forledet skutt ved svenskegrensen i Nord-Norge.

FRITT NORGE

3. årgang

Fredag, 13. oktober

Nr. 35 - 1944.

MØTET I DUMBARTON OAKS ER SLUTT OG DET ER SENDT UT ET KOMMUNIKÉ OM DE RESULTATER DRØFTELSENE HAR FØRT TIL, NEMLIG DAN- NELSE AV EN INTERNASJONAL SIKKERHETS- ORGANISASJON SOM SKAL TRYGGE DEN KOMMENDE FRED, OM MULIG MED FREDelige MIDLER, MEN OM NØDVENDIG MED MAKTT.

Organisasjonen skal bestå av et råd, en forsamling, et sekretariat og en folkerettslig domstol. Rådet skal foreløbig ha 4 faste medlemmer, USA, Storbritannia og Sovjet og Kina, senere skal også Frankrike gå inn som fast medlem. Dessuten skal 6 valg- bare medlemmer ha sete i rådet. Alle de allierte nasjoner skal være representert i forsamlingen, og det er meningen at også andre nasjoner som finnes veridige skal få sin plass her. Samtlige deltagende nasjon er plikter å stille militærstyrker til di sponisjon når det måtte være behov for det overfor nasjoner som forbyrter seg.

Kommunikéet fra Dumbarton Oaks blir sik- kert hilst med glede hele den frihetselsk- ende verden over, og det tas som et godt tegn at de allierte nasjoner allerede nå, mens de står midt oppe i sin bitreste kamp, har tatt opp etterkrigsproblemene og satt så mye inn på å løse dem. Betryg- gende er det også, ikke minst for de små nasjoner, at stormaktene åpent og ærlig legger fram sine planer for den nye ver- den. Ingen har derfor noe å frykte, vi vet hva vi går til.

Det er etter vår mening den største be- tydning at også de små nasjoner skal delta i organisasjonen. Skal freden kunne trygges er det nødvendig at samtlige na- sjoner som er blitt opptatt som medlemmer må være med å ta sin del av byrden i for- hold til sin styrke. Vi føler oss sikre på at Kong Håkon talte på alle de små nasjon- ers vegne da han for en tid side uttalte ved en lunch: "I den nye organisasjon skal alle stater, store som små, spille sin rolle men vi må bli spurt og vi må delta i be- slutningene og ikke stilles overfor full- byrdede fakta. Vi er dog rede til å la de store statene spille den rolle som de har rett til".

Fra Hjemmefrontens Ledelse:

VÅRT HEMMELIGE VÅPEN.

Tyskerne truer stadig med sine hemmelige våpen, som de skal sette inn i den siste gjørende kamp, når nøden er størst. Vi har også et slikt våpen, et våpen som vi kan forsikre er effektivt og som vi ikke vil betenke oss på å bruke når situasjonen krever det.

Bruken av vårt hemmelige våpen kan imid- lertid ikke improviseres, den må forberedes i sinnene og på annen måte. Det er derfor nødvendig at kvinne som mann gjør seg fortrolig med at det da kreves innsats av hver enkelt. Allerede nå skal det gis en del råd og anvisninger.

1. Signalet til aksjon blir i tilfelle gitt av Hjemmefrontens Ledelse. (H.L.)
2. Ordren utsendes gjennom den frie presse og over London Radio.
3. Ingen må la seg rive med i aksjoner som ikke er satt i verk av H.L.

Spontane enkeltaksjoner har ingen sjangse til å kunne føres til en heldig slutt, men vil bare bringe nød og ulykke. Vær på vakt overfor nazistiske provokasjoner. I Oslo ble det således for en tid siden gjort et forsøk på å sette igang generalstreik i provokatorisk hensikt. Skal aksjonen få den nødvendige slagkraft, må den omfatte alle, både ånds- og kropps arbeidere, sjefer som underordnede. De få unntak som må gjøres vil det senere bli gjort klart rede for.

Med sikte på de vanskelige forsyningsforhold som kan oppstå, er det også tidligere rådet til å sørge for, så vidt mulig, å ha mat i huset. Vi vet det er vanskelig, så smått det er med mat fra før, men litt måtte kunne gjøres. Sær- lig må familier med spebarn søke å ha litt tørrmelk eller hermetisk melk i huset. De som måtte ha den slags, må vise sin samfunnsånd og overlate dette til familier med barn.

I en kritisk situasjon kan tilførselene av vann, gass og elektrisitet bli avstengt. Man bør derfor også på andre måter forberede seg. Forberedelsene bør gjennomføres uten unødig utsettelse, da en aksjon kan bli påkrevet når som helst.

En aksjon av slikt omfang vil ikke bli brukt uten nødvendighet, men krever våre interesser eller vår are som folk det, så både kan og vil den bli satt i verk. DA KREVES DET AV HVER NORDMANN AT HAN FØLGER PAROLEN. DEN SOM SVIKT- ER VIL FOR ALLTID BLI MERKET.

HÖNEFOSS TRAGEDIEN.

Først nå er det blitt kjent hvem det 5. of- fer under unntagelsestilstanden på Hønefoss, er, idet familien nå har fått vite at disponent Haavard Helseth ble drept av tyskerne 19. sept. Man frykter for at antall drepte kan være ennå større. - Sist fredag ble det foretatt en lig- nende rassia på Jevnaker, hvert eneste hus ble søkt og undersøkt. Endel personer ble arrestert. Det var også undersøkelse i Øvre Haugsbygd og innover Nordmarka. 5 unggutter ble arrestert, samt 2 veivoktere som hadde dynamitt i tjen- estes medfôr. Ved Flåtan i Nordmarka ble 6 un- ge menn og en kvinne arrestert, ble ført til Hønefoss og siden til Grini. De var uskyldige turister på tur. Det har også vært rassiaer innover Holleia, i Soknedalen og i Østre Adal.

Sist fredag var Sikkerhetspolitiet on tur i Nes i Hallingdal. Herunder ble dommerfullmek- tig Elling Agder og visstnok to til skutt på Lia-set. To sjåførere ble tatt som gisler.

SKJEBNEN.

Sist lørdag formiddag kom to unge menn med toget til Ask. Ved Ask Meieri traff de den kjente nazist og angiver, gårdbruker Harald Bang og Schuttov, den ennå mer kjente og be- ryktede Gestapomann, som nå var hos Bang for å drive elgjakt. De syntes at de to unge menn var noe misstenkkelig og besluttet å undersøke dem. Da de ba om legitimasjonskortene, trakk de to hver sin revolver og skjøt ned Bang og tyskeren. Tyskeren var død på flekken, mens Bang ble hårdt såret i benet.

FAREDAGEN

står for døren og vi ber alle ung gutter være forsiktig med å reise til byen den dag. Tysk- erna og nazistene nyter hver sjangse til å slå ned på dere. Vær derfor på vakt!

GENERAL EISENHOWER

har sendt ut en advarsel om at alle skib som beveger seg i norske farvann utsetter seg for å bli angrepet av allierte fly eller ubåter. Den norske øverstkommanderende har i tillegg til dette sendt ut en erklæring om saken og beklager de nye vanskeligheter som derved blir påført nordmennene. Det er imidlertid av avgjørende militær betydning at de tyske styrker i Finland og Norge hindres i å komme tilbake til hovedkrigsskueplassen.

VED FLYANGREPET

mot Laksevåg forleden ble ubåthavna og verkstedene smadret, 3-4 ubåter, endel små krigsfartøyer, 3-4 større og mindre lasteskip, 2 tyske flytedokker for mindre fartøyer sendt til bunns. En 12.000 tons tykk hjelpekrysser og flere mindre krigsskip måtte settes på grunn, etter skadene som opstod.

DEN NYE UTSKRIVNING

av funksjonærer fra handel og håndverk møter god motstand. En del bedrifter var svake og sendte inn de forlangte skjemaer. Resultatet ble øyeblikkelig utskrivning av en rekke funksjonærer og arbeidere. Disse har imidlertid så godt som samtlige nektet å møte. De svake bedriftslederne som etter kom myndighetenes krav om skjemautfylling har også på annen måte fått merke at det ikke lønner seg å gi etter. De fikk omgående krav om utfylling av nye skjemaer, bl.a. med detaljerte opplysninger om firmaets inventar.

KRIGSNYTT

Det pågår harde kamper på vestfronten, hvor hovedstridene finner sted ved Aachen og Scheldemunningen. Kanadiere, som har til oppgave å frigjøre innløpet til Antwerpen, gjorde i begynnelsen av uken en overraskende landgang i ryggen på tyskerne på sydsiden av Schelde. Brohodet var nå sikret og blir utvidet for hver dag. Det er også kandiene som fører kampen mot Dunkerque hvor 15-20.000 tyskere er sluttet inne. I den omringede Aachen er kampene satt igang igjen etter at den tyske kommandant nektet å overgi seg. I militære kretser regner man med at de allierte vil sette alt inn på å befri Nederland så hurtig som mulig. Intet mindre enn en katabrofe truer nederlenderne, hvis tyskerne skal få fortsette å være i landet. Tyskerne har tatt grusomme represalier mot de hollandske jernbanefolk som gikk til streik, og de har stoppet alle tilførsler til Vest-Nederland. I løpet av 14 dager vil forsyningene i dette området være brutt opp. Videre truer tyskerne med å sprengde de store demningene mot havet. Gjøre de alvor av det vil 45 % av Nederlands jord bli satt under vann, av saltvann som bevirker at jorden blir ubrukbar for mange år framover.

I øst har russerne igang en stor offensiv på den baltiske front, og gjør god framgang. De har nådd Osternsjøen ved den Kuriske Buk, 35 km. vest for Memel og også nord for denne by. Russerne har sikret bestemt seg til å få utslettet denne fronten. Dermed vil de få frigjort 100 divisjoner som kan settes inn i angrepet mot selve Tyskland. På sydavsnittet har russerne 120 divisjoner oppmarsjert. Her foregår framrykkingen fram gjennom Karpaterne til Slovakia, og inn i Ungarn fra to kanter. Budapest er sterkt truet.

NYHETENE TORSDAG KVELD.

Amerikanske patruljer har rykket inn i Aachen hvor voldsomme kamper pågår. Det allierte tunge artilleri er trukket opp i stilling og bombarderer byen sammen med flyene. Byen skal allerede være meget sterkt skadet, særlig raser det veldige branner i byens sentrum. De tyske styrker ved Nedre Rhinen er jaget bort, og brohodet sør for Schelde er på ny utvidet. Dikene på Øya Walcheren er bombet igjen og store deler av den står under vann. - Tunge britiske bombefly rettet i formiddag et angrep mot et anlegg for syntetisk olje i Ruhr, mens amerikanske fly samtidig bombet en flydelfabrikk i Bremen og andre mål i Nord-vest Tyskland. Moskito bombet Berlin inatt. Tunge bombefly fra Middelhavet hjem-søkte Wien igår, og jagere var over flyplasser i Østerrike, Ungarn og Tsjekoslovakia.

Den røde hær har nådd fram til Øst-Prøysens grense på en bred front. Den har også brutt igjennom den sterke tyske linje ved Memel, som er omringet. Tilsit er under russiske beskytning. I ungarn er Budapest sterkt truet. Byen Søgedy tatt, likeledes Cluj, hovedstaden i Transylvania. Russiske og jugoslaviske styrker er i ferd med å slutte ringen om Beograd.

I Italia gjør 8. arme god framgang mot veien Rimini - Bologna.

General Eisenhower uttalte idag at de allierte vil fortsette sin offensiv inntil den endelige seier er vunnet. Vi har en hard oppgave foran oss, sa han, men seieren er sikret. Han sa videre at man har ingen grunn til å tro at vi kan unngå et nytt vinterfelttog.

Den polske premierminister, Mikolajczyk er kommet til Moskva og skal delta i drøftelsene mellom Stalin og Churchill. Representanter for den polske frihetskomite i Lublin er også kommet til Moskva.

ET EKSEMPEL

Ved den vakre minnehøytideligheten i Göteborg over de nordmenn som omkom ved slaveskipet Westfalens forlis, holdt pastor Kobro en tale hvor han bl.a. sa:

Noen av de vakreste frukter i et folk er samholdet, fedrelandskjærligheten og offer-sinnet. Disse frukter var begynt å gro allerede hos denne flokken her. De overlevende som vi har blant oss her idag, har fortalt, at mens de var stuvet sammen på bunnen av skipet på reis fra fangenskap og til fangenskap, følte de seg som en familie, de var som en søsken-flokk, de hjalp hverandre og de trøstet hverandre like inn i døden. Selv da som var i den ytterste nød holdt motet oppe hos de andre. De hadde gjort hva landet krevde av dem, selv om det skulde føre dem i fangenskap. De utholdt fangenskapet uten klage og uten å gi opp. Og da de på reisen visste at Norges fjell forsvant i det fjerne, fikk deres kjærlighet til landet uttrykk i sang. Den ene sangen avløst den annen der nede på bunnen av skipet - det var: Millom bakkaer ... det var Når fjordene blåner, med dens "Gud signe deg Norge", og det var salmen om det dyre fedreland.

Ved sitt liv og sin død har de gitt oss et eksempel. Et eksempel vil de bli også for kommende slakter, og de vil bli mer, de vil bli en mening, ja en utfordring til samhold, fedrelandskjærlighet og offersinn.

HJELP NORGE VED Å HOLDE MUNN OM DET DU VET.

3. ÅRGANG

Freitag 20. oktober

Nr. 36 - 1944.

DEN FRIE PRESSE HAR UNDER HELE OKKUPASJONSTIDEN FØRSØKT Å LERE FOLK TIL Å HOLDE MUNN. I NUMMER ETTER NUMMER HAR AVISENE INNSKJERPET HVOR FARLIG DET ER Å VÆRE LØSMUNNET, OG MINNET OM AT SNAK SALIGHETEN HOS FOLK ER ETT AV GESTAPOS ALLER VIKTIGSTE HJELPEMIDLER I DETS SKÅNSELØSE KAMP MOT DET NORSKE FOLK.

Men alle anstrengelser har vært forgjeves. Folk fortsetter å snakke og daglig slår ulykken ned på tapre nordmenn og års verdifullt arbeid blir revet istykker. Når vi allikevel nok en gang finner å kunne ofre spalteplass på dette tema, så er det for å gi den absolutt siste advarsel. Fra norsk ansvarlig hold er vi gjort kjent med at ledelsen ikke lenger vil nøye seg med advarsler. Heretter vil alle tilfeller av løsmunnethet bli inngående gransket og den skyldige trukket til ansvar. Det ertidligere gjort rede for at folk som snakker uvettig og dermed bidrar til at nordmenn blir arrestert eller organisasjoner ødelagt, er å betrakte som angivere, og for slike er det bare en dom. Det er nok å minne om de mange angivere som i det siste av Hjemmefrontens ledelse er dømt og henrettet.

Etter denne dag må alle nordmenn ha det klart for seg at enhver som ikke holder tett med det han vet, ubønnhørlig vil bli rammet av straffen. Vi kan også rope så meget at hjemmefrontens etterretningssveson er såre vel utbygd og effektivt i sin handlemåte. Hvor som helst kan en observatør være til stede, og det er tåpelig å tro at man utstraffet kan prate i vei hvis det bare er kjentfolk omkring en. De tusener arrestasjoner, de mange beretninger om den mest grusomme torturering av fanger, de mange dødsdommer bør være en kraftig påminnelse om tidens blodige alvor.

Denne siste advarsel er nottopp myntet på deg. Gå deg selv etter i sømme og gå ikke ut en eneste dag uten at du fornyer beslutningen om å holde absolutt tett.

Særlig når det gjelder militære hemmeligheter har det den siste tiden vært praktisert en utilgivelig slapphet og manglende taushet. Det ene lager etter det andre er falt i tyskerne hender, og i flere tilfeller foreligger det fyldestgjørende beviser for at ellers bra nordmenn har vært ubetenksomme og ved sitt snakk satt Gestapo på sporet. Vi finner derfor grunn til å minne om at de som måtte komme over eller på annen måte få kjennskap til et lager eller annet som de ikke vet hva er, har absolutt taushetsplikt. Tingene vedkommer ikke deg, de tilhører den norske stats Tar du veikk noe fra lagret eller røper din viten for andre, hjelper du fienden og gjør deg skyldig til den strengeste straff.

LA OSS IKKE OFRE UNÖDIGE LIV DEN TIDEN SOM ER IGJEN! LA OSS HOLDE MUNN! NÅR DET GJELLER Å GJØRE DENNE ADVARSEL KJEMT FOR ANDRE GJELLER INGEN TAUSHETSPLIKT.

FORREDERE.

Tross advarsler fortsetter brødrene Hansrud i Krødsherad å framstille bekatrå for tyskerne. Tråden brukes under fabrikasjonen av tyske jordminer, men vi gjør de usle kryllinger oppmerksomme på at bekatråden utmerket egner seg til å henge folk i.

Disponent Eriksen ved Hollefoss fabrikkor ved Høksund har gjort seg skyldig i et simpelt forroderi mot sine arbeidsfolk, idet han ikke har unnlatt å svare på Reichskommissars spørreskjema, med den følge at flere av arbeidene er blitt utskrevet til tyskerarbeide. Disponentet har derved satt et stempel på seg selv som det skal bli ytterst vanskelig for ham å vaske av seg igjen.

NYTT FRA KIRKEFRONTEN.

Ytterligere 4 av kirkens menn er nå forvist til Lillehammer. Det er pastor Edvardsen, Lunde pastor Hatlebrække, Åfjord, cand teol. i Indremissjonsselskapet og pastor Tiedemann Strand, Oslo. Pastor Eilert Eriksen, Stryn er kommet til Grini. På Berg konsentrasjonsleir ved Tønsberg sitter generalsekretær Amdahl, domprost Kornelius og pastor Indrebø. Denne leiren er kjent for sin grusomme behandling av fangene. Kornelius ble forleden idømt straffeeksis fordi han ikke vilde angi sine medfanger. Han er ca. 60 år og måtte først løpe rundt i leiren hvor han ble jaget til å holde tritt med den andre fangene. Etterpå ble de flukksens kommandert over gjerdet og oppi grisebingen hvor møkk og søle lå tammelig dyp. Med fingeren på avtrekkeren befalte nazipampen samtlige å legge seg pladask ned mot ansiktet i grisebøtta. Og så varsgod slite seg fram på albuene, og deretter ålegang i gresset utenfor bingen.

SVENSKT NORGESHJELPEN

HAR FÅTT TILLATELSE til å sende 75.000 par barneskotøy til norske barn, samt klar til 50.000 barn i alderen 8 til 13 år. Utdelingen skal foregå under kontroll av Svenske Norges-hjelpen.

DE POLSKE BARN

lider særlig hårdt under nazistenes hensynsløse okkupasjonsregime. Herrefolkets djevelske program om å utrydde polakkerne som folk har krevet uhyggelig mange uskyldige barns liv. Nøytrale korrespondenter har gitt utførlige beretninger om tyskernes bestialske misshandling av små barn. Likesom de voksne er tusener av barn blitt pint til døde i konsentrasjonsleirene, deportert til Tyskland på tvangsarbeide. Et par tusen polske barn under 5 år befinner seg nå i Tyskland der de oppfostres til tyske nazister. Av de mange tusen eldre barn som er ført til det tredje riket forsøker man å dra mest mulig nytte ved å la dem arbeide langt utover hva deres svake krofter formår. Barn på 8-10 år anvendes som hjelp i huset. Siden blir de satt i tvangsarbeide i landbruket eller industrien, der de fleste til slutt bukker under for sult, sykdom eller overanstrengelse.

Tyskerne går systematisk tilverks når det gjelder å hindre de polske barn i å leve og forts. side 2

utvikle seg. De har stengt alle universitet og høyere skoler, også folkeskolene. Enkelte steder, forbudtfolket å tale sitt MORSmål offentlig, vanskeliggjort og ofte umuliggjort religionsutøvelsen, stengt kirker og sosiale institusjoner, konfiskert parker og lekeplasser.

I 1939 ble tusenvis av polske speidergutter henrettet i Bromberg. I Vest-Polen sitter 7000 barn i konsentrasjonsleire og i leieren Potulice finnes 1200 barn fra spebarsalderen opptil 5 år. For barn fra 5 år og oppover finnes særskilte streaff og oppdragelsesanstalter.

IKKE NOK.

I en svensk avis finner vi en interessant artikkel som tydelig viser folkenemningen i Sverige. Etter innledningsvis å ha omtalt den svenske regjeringens beslutning om stengning av utenlandsk handelskipsfart i svensk territorialfarvann og forbudet mot gjennomreisevisum fra Norge til gjennom Sverige, heter det videre:

De svenske tiltakene hadde om de var kommet et år tidligere, kunne bety noe som et press på tyskernes gangsterledere mot våre norske og svenske brødere. Nå spiller de sett fra det synspunkt ingen rolle. Det er godt at de kommer, men det er IKKE NOK at vi bryter med Tyskland av egen interesse. Vi må også anvende alt det press vi bare kan for å hindre voldet mot våre brøderfolk. Her skikker tyskerne nye hundrevis norske patrioter sjøverts til Tyskland som gisler. Her deporteres på samme måte tusenvis danske politimenn. Slikt har foregått lenge. Og samtidig har Sverige latt tyske damer reise hjem etter at de har spist seg fete i Norge, tyske sykkesøstre, tyske sårete etc. benytter de svenske jernbaner. Fra slaveskipet ble red det et ikke lite antall tyskere, de fikk reise hjem. Hvorfor ikke beholde dem og forlange like mange norske og danske gisler i bytte. Det lyder mindre bra å bytte mennesker, men nazistene er slike, på dem biter bare brutalt maktbruk. Sverige ivaretar tyskernes interesser nesten over hele verden, noe som Schweiz har nektet. Hvorfor ikke benytte det som press. Om ikke annet nytter så la oss avbryte alle forbindelser med Tyskland.

Sverige må innen vi har skjemt oss aldeles ut internasjonalt, vise at vi har oppfattet at det öves vold mot mennesker av den makt vi snart er den eneste som omgås med. Sverige må uten å skyldes på risikoen for krig, gjøre en gjerning i humanitetens navn. Sverige må offisielt ta klart standpunkt til demokratets kamp for livet, og ta risikoer til det ytterste, for å redde tusenvis menneskelig hos brøderfolkene.

Det synes nytteløst å henstille til en regjering med en utenriksminister som herr Günther. Men kan da ikke det svenske folk framtvinge en avgjørelse. Hvor er arbeiderbevegelsen? Hvor er kirken? Hvor er alle foreninger med idelle formål? Hvorfor tier alle? Vår taushet og vår passivitet dömmes oss som folk.

KRIGSNYTT.

Fremdeles er stillheten på vestfronten merkbar, og man kan si at den allierte offensive foreløbig er ebbet ut. Det kreves et

veldig forarbeide for en ny offensiv, og før de allierte får sikret seg adgangen til Antwerpen kan man neppe vente at de vil være sterke nok til å sette inn det avgjørende slag. De kamper som finner sted for tiden har derfor sitt tyngdepunkt ved Scheldemunningen for å frigjøre innløpet til Antwerpen. Ved den britiske kile inn i Nederland foregår også ondel kamper, særlig øst for kilen kjempes det og igår ble byen Wenraij tatt. Kampene inne i Aachen fortsetter også. Tyske unnsætningsangrep blir stadig slått tilbake. Flyangrepene pågår uten stans dag og natt så sant været ikke er til hinder. Onsdag formiddag angrep tunge britiske fly Bonn ved Rhinen, og amerikanske fly Köln og Kassel.

På østfrontens nordavsnitt fortsetter finnene å befri sitt fedreland. De har inntatt Rovaniemi og rykker mot Kiemijarvi. Sjefen for de tyske styrker i Finnland, general Randulic er avsatt og en general Keitel er innsatt.

Russernes framrykking mot Øst-Preussen fortsetter og de skal nå ha rykket over grensen. Hovedinteressen i øst samler seg vel allikevel om begivenhetene i Ungarn. Det er vel nødvendig å opplyse at tyskerne påstand om at riksførstander Horthy har trukket sin erklæring tilbake er uriktig. Forholdene er dog noe uklare fremdeles. Det innløper stadig meldinger om ungarske avdelinger som slutter seg til russerne. Onsdag ble det meldt at hele den 1. arme med alle sine offiserer er gått over til russerne. Det var denne arme som forsvarte Karpaterpassene. I Budapest har det foregått kamper mellom ungarene og nazister.

Befrielsen av Hollas gjøre framskritt. Daglig løper nye allierte troppeforsterkning er inn til havnene, og onsdag vente den greske regjering tilbake til Athen. Den engelske konge og Churchill har sendt lykkønskningstelegrammer. Det er opplyst at 500.000 grekere er døde av sult under den tyske okkupasjon. 40.000 grekere er henrettet av tyskerne. 8000 partisaner har ofret livet.

NYHETENE TORSDAG KVELD.

Russiske hærstyrker som forserte Karpaterpassene har rykket tvers over østspissen av Tsjekoslovakia og forenet seg med general Malinovskis styrker i Transylvania. Fra nordøst rykker de nå mot Budapest. Fra sydvest er russere og rumene på vei mot byen og er nådd halvveis fra grensen.

På fronten i nord har finnene nådd Kiemijärvi.

På vestfronten har de allierte hatt ny framgang ved Scheldemunningen og ved den britiske kilen. Idag morges satte amerikanerne igang et nytt angrep mot de tyske stillinger i Aachen, etter at amerikanske fly hadde utført et pressisjonsangrep mot hus inordvestre bydeler. 1000 am. bombere og 750 jagere var idag over Mains og Ludvikshafen-Mannheimområdet. Moskitos bombet inatt Hannover og Mannheim.

De allierte har redegjort for sine planer om administrasjonen av Tyskland. De går ut på utsløttelse av nazismen, arrestasjon av krigsforbryterne, Dödsdom blir avsagt for spionasje for besiddelse av våpen og radiosender, ødeleggelse av papirer og dokumenter, tyveri av allierte krigsmateriell og for overtredelse av de tyske grenser av 31/12 1937. Politiske fanger løslates. Alle aviser vil midlertidig gå inn.

DET FORUNDREER OSS

at det fremdeles sitter folk bl.a. i Vestfossen, og lager papirnett for tyskerne. Det gjør ikke saken bedre at det tildels er folk, som hvis forsørgere er tatt av tyskerne.

FRITT NORGE

3. ÅRGANG. Fredag 27. oktober. Nr. 37 - 1944.

DET ER BLITT SVÆRT ALMINNELIG Å HÖRE FOLK SI AT KOMMUNISTENE ER SKYLD I ALT DET TILSYNELATTENDE GALE SOM SKJER. ER DET ETT ELLER ANNET SOM SPRINGER I LUFTEN, OG FOLK IKKE AKKURAT FORSTÅR HENSikten I ÖYEBLIKKET, JA SÅ ER DET KOMMUNISTENE SOM STÅR BAK. KOMMER DET EN PAROLE SOM STÅR SOM ET DIREKTE KRAV TIL DEN ENKELTE, SÅ ER DET OGSÅ NOE KOMMUNISTENE HAR FÅTT I STAND.

Slik lyder det overalt, og det er snart kommet dithen at folk hverken bryr seg om å følge parolene, eller å gi en sak sin stötte, fordi de mener at det bare tjener kommunistene. Vi har lenge vært oppmerksomme på dette forhold, og vi ser det som vår plikt å syng ut om saken og forsøke å bringe litt klarhet i den begrepsforvirring som råder.

Det er ikke til å nekte for at det er blitt et lettkjøpt argument for mange å skyld på kommunistene. Særlig har böndene vært flinke til å skyte seg inn under dette, nå når det endelig etter 4 års okkupasjon er blitt stilt beskjedne krav til dem. Vi kjenner også til at vår avis og en flerhet av de frie aviser forövrig, er blitt beskylt for å være kommunistiske nettopp fordi de har tatt bladet fra munnen og kommet med sannheter som har truffet midt i blinken. Det er så lett å tröste sin egen slette samvittighet ved å slå seg på sitt bryst og si: Det der vedkommer ikke meg, det er noe kommunistene har funnet på.

Dette forhold har gjort umåtelig stor skade for det felles frigjøringsarbeide, og det bör nå endelig en gang bringes til opphör. Vår front mot nazismen har ikke råd til å bli spaltet opp og svekket i sin slagkraft på grunn av indre motsetningsforhold. Tidspunktet er nå inne til å samle alle nazismens motstandere under en ledelse til felles kamp. Det er kjent, og kommunistene legger heller ikke skjul på at deres parti eksisterer og at de kjemper også for sin organisasjon. Og her ligger etter vår mening, kjernen til alle missforståelser. Det er en surdeig i det norske folk som stadig er årsak til splid. Nettopp det at det eksisterer et kommunistisk parti gjør at mange stiller seg skeptiske overfor dette og hint. Det sår misstenksomhet og tvil, det stagnerer arbeidet for frigjøringen.

Furubotn framsetter i sin artikkel i siste nummer av "Alt for Norge" krav om at kommunistene må bli representert i Hjemmefrontens Ledelse. Vi er enige med ham i at en samlet front omfattende alle nazimotstandere er det beste og mest effektive, men vi kan ikke forstå hvorfor kommunistene skal være representert som kommunister, men alle de andre uansett tidligere parti, skal legge alle partihensyn tilside og kjempe kun som nordmenn. Når kommunistene vil samarbeide så gleder det oss. De er i besiddelse av verdifulle krefter som kan bety mye i kampen nazityrraniet. Men betingelsen for at de

representanter med i hjemmefrontens ledelse, må være at de opplöser sitt parti og legger all partivirkosomhet på hyllen så lenge. Hvis deres hensikt er kun å arbeide for Norges frigjøring, da skulde de ikke har råd til å öde krefter på partiorganisasjonen, men kaste seg for full kraft inn i kampen for landet, og kun det.

Når folket får vite at alt kommunistisk partiarbeide er opphört og at kommunistene har forenet seg med de övrige kjempende nordmenn på samme premisser som disse, da vil hjemmefronten få ny kraft og styrke i sin kamp. Da vil folket föle seg mer tryggt, og da vil de ha en större garanti for at det som skjer er satt i verk fra ansvarlig hold.

PAROLE.

I den senere tid har det vært en tendens til å slippe seg endel mere lös herhjemme i det heimelige arbeide. Sett i sammenheng med krigssituasjonen må dette være forståelig. Med de oppgaver Hjemmefronten har hatt det siste halve året har det også tildels vært nödvendig.

Idag står vi med et godt utbygd nett, og aktiviseringen i det siste halve året har vært kolosal. Dette gjeller både selve tillitsmann-nettet og det gjeller den alminnelige mann. Men vi skal huske på at også Gestapo arbeider. Det er tegn som tyder på at frigjorte gestapofolk fra Frankrike og Belgia i stor utstrekning er kommet her opp. I tillegg arbeider Gestapo idag langt mere effektivt enn noensinde.

Vi må innrette oss på at krigen ikke er slutt i aller nærmeste framtid, og i den vanskelige fase som kommer vil fienden sikkert sette alt inn på å få revet opp motstandsvevegelsene. Vi må ikke resikere å stå uten apparater i den tid da vi trenger det mest. Derfor må vi kreve en skjerpet forsiktighet av den enkelte som driver illegalt arbeide. TA INGEN UNÖDIG SVÆRGSE. HUSK AT DEN ENKELTE HAR ANSVARET FOR DEN HVA SAK OG FOR ANDRES SIKKERHET.

Vi gjengir detaljerte direktiver. Enhver må nå sitt sted ut fra de lokale forhold innrette seg på beste måte. Sikkerhetsforanstaltninger betyr ikke dödleggelse av det illegale arbeide. Tvertimot. Det er grunnlaget. Ved sikring kan man gjøre dessto mere - det koster kanskje bare noe mere arbeide.

24/10-44. Hjemmefrontens Ledelse.

OBS!

ADVARSEL

OBS!

Det advares på det mest alvorligste mot tre unge damer som for tiden går rundt med en liste å samler inn penger til hjemmefronten. De arbeider for Gestapo, og betyr en meget stor fare. Vi vil så inntendig vi bare kan på ny rette en henstilling til folk om ikke på noen måte å ha noe med fremmede folk. Ja selv blant folk man kjenner endel, kan det finnes Gestapofolk. Det er tallrike eksempler på det.

VER VÄKNE. VER PÄ VAKT. HOLD MUNN.

HEIMENS FORSKOLE

som det reklameres så sterkt for i avisene, er et rent naziforetagende, og det er en selvfølge at den blokkeres.

DET STORE ØYEBLIKK ER KOMMET. DE FØRSTE OMRÅDER AV NORSK JORD ER BEFRIDD FRA NAZIÅKER. ONSDAG TYKKET SOVJET-RUSSISKE STRIDSKREFTER OVER GRENSEN FRA FINNLAND OG INN I NORDNORGE. ALLEREDE TORSDAG MORGEN BLE DET MELDT AT KIRKENES VAR BEFRIDD, OG AT TYSKERNE VAR PÅ RASK TILBAKEMARSJ.

I LØPET AV TORSDAGEN LØP DET INN MELDINGER FRA NORD-NORGE OM AT RUSSENE HURTIG FORTSATTE SIN FRAMRYKKING ETTER INNTAGELSEN AV KIRKENES, STEDENE JAKOBSNES, ELVENES, BJØRNEVAIN, Svanvik og flere ER NÅ PÅ RUSSENERNES HENDER. FLERE AV DE TYSKE FLYPLASSER ER ALLEREDE INNTATT OG TATT I BRUK AV RUSSENERNE. DET OPPLYSES OGSÅ AT INNTAGELSEN AV KIRKENES GIKK SÅ HURTIG AT TYSKERNE IKKE FIKT TID TIL Å ØDELEGGE DE STORE LAGRENE DE HADDE DER. BLANT ANNET FALT EN ENORM MENGDE AMMUNISJON I RUSSENERNES HENDER.

I TRYGG FORVISNING OM AT SOVJET-RUSSENERNE RYKKER INN I VÅRT LAND SOM BEFRIERE OG VENNER, ØNSKER VI DISSE VÅRE ALLIERTE VELKOMMEN. VI VET AT DE KOMMER ETTER AVTALE OG I FULL OVERENSSTEMMELSE MED VÅRE KONGE OG REGJERING, OG VI VET AT VÅRT FOLK VIL SETTE ALT INN FOR Å HJELPE DEM I DERES HEROISKE KAMP MOT NAZISMEN, MENNESKEFETTERENS VERSTE SVØPE.

KONG HÅKON

sendte torsdag kveld ut et budskap til det norske folk i anledning begivenhetene i Nord-Norge. Han uttalte bl.a.:

Kjære landsmenn. Som dere kjenner til har min regjering truffet avtale med den sovjet-russiske regjering om militært samarbeide i det tilfalle at krigshandlingene skulde bli trukket inn på norsk territorium. Den situasjon foreligger nå, idet russiske styrker kjemper på norsk jord mot vår felles fiende. Det er meg en særlig glede å kunne meddele at norske styrker deltar i operasjonene sammen med russerne, og slåss allerede på norsk jord. Likesom vårt land ble også Russland angrepet av Tyskland, og det er som våre allierte russerne nå kommer. Avtalen med russerne går også ut på at norsk administrasjon og rettspleie skal tre i funksjon så snart de militære situasjon tillater det. Norske civile myndighetspersoner er utpekt av min regjering er utpekt til denne oppgave.

Kongen sa videre at det er hver nordmanns plikt å gi russerne mest mulig støtte. "Jeg sender en varm hilsen til det norske folk med en takk for den trofasthet og offervilje det har vist. Jeg gleder meg sammen med nordmennene over at befrielsen av vårt land nå er begynt. Nye ofre og nye vanskeligheter er forestående, men seiren nærmer seg dag for dag."

STATSMINISTER NYGÅRDSVOLD

talte også til det norske folk torsdag kveld. Han nevnte innledningsvis at Nord-Norge var den landsdel som sist gav opp kampen da tyskerne besatte Norge. Fire år er gått siden da. Krigslykken har vendt seg, og tyskerne drives mot sitt endelige nederlag. Sluttkampen kan vel bli hård for alle, men alle frihetselskende folk vet at intet offer er for stort når det gjelder friheten. Han sa at regjeringen venter at nordmennene gir russerne all mulig støtte nå når de er kommet inn på norsk område. "Jeg vet at å vilskje". Statsministeren minnet også om at norske myndigheter vil overta civiladministrasjonen så snart det lar seg gjøre. De første forsyninger vil også løpe inn hurtigst mulig. Alle landsforrederne vilde bli grepet og stilt for norske domstoler. Til slutt sa Nygårds-

vold: Vi hilser sovjet-russerne velkommen som våpenbrødre til fullbyrdelsen av vår felles frihetskamp.

KRIGSNYTT FORØVRIG.

Et veldig sjøslag har i to dager nast i farvannet ved Filipinerne. Hele den japanske flåte er nå blitt satt inn. Det foreligger ennå ikke endelige oppgaver over slagets utfall, men det meddeles at japanerne har litt et knusende nederlag. Av de amerikanske oppgaver hittil framgår det av 2 japanske hangarskip og 5 kryssere er senket, 2 slagskip og 1 hangarskip sannsynligvis senket, dessuten er 6 slagskip og flere destroyere alvorlig skadet. 150 japanske fly er skutt ned. Amerikane har mistet 1 lite hangarskip, mens endel destroyere er skadet.

Amerikanerne har gått i land på Samarøya i nærheten av Leyte og har besatt et stort område allerede. På Leyte i Filipinerne har amerikanske styrker besatt 3 flyplasser.

I Ost-Preussen har russerne befridd Gumbinnen og Tschernau på veien mot Insterburg. I syd har de rensethola Transylvania for tyskere. Jugoslaverne har inntatt Novi Sad og Petrovaradin ved Donau. I Hellas har britterne nådd fram til Larissa, og besatt flyplassen der. Dermed er alle tyske flyplasser innen 500 km. avstand fra Kreta besatt av de allierte, og en evakuering av Kreta luftveien er således umuliggjort. Sjefen for en gresk frihetskåre har uttalt at grekerne vil slutte seg sammen med Tito og kjempe videre når Hellas er befridd.

I Nederland har tyskerne innledet et alminnelig tilbaketog mot Maas. Tilintetgjørelsen av de siste tyske grupper i Hertogenbosch er i gang. I Breskenslommen fortsetter kandierna sin opprensning. 10.000 tyskere er avskåret på Bevaland og Walcheren. - 1200 am. bombere og 700 jagere angrep i dag Münster, Hannover og Bielefeld. 2200 amerikanske og britiske jagere og 700 jagere bombet igår jernbanemål og fabrikker for syntetisk olje i Tyskland. 1000 av flyene kastet 4000 tonn bomber over Krupp-fabrikken i Essen. Igår bombet italienske Klagenfurt i Østerrike.

Den britiske og russiske regjering har opprettet normale diplomatiske forbindelser med den italienske regjering.

Sverige har lovet å sende samme mengde forsyninger til Finland som finnene tidligere fikk fra Tyskland. Sverige har også bevilget finnene en kredit på 150 millioner kr. til vareinnkjøp i Sverige.

FRITT NORGE

(3. årgang

Torsdag 3. november

Nr. 38 - 1944.)

HJEMMEFRONTENS LEDELSE HAR SENDT UT EN DAGSBEFALING, SOM VIL VÆRE KJENT AV DE FLESTE LESERNE. DEN ER EN ALVORLIG ADVARSEL TIL ALLE NORDMENN OM Å VÆRE DEN STØRSTE FORSIKTIGHET I DENNE KRISTIDEN, DA TYSKERNE OVERALT SÅR TERROR OG SKREKK.

Den allierte overkommando har meddelt at den vil sette alt inn på å holde tyskerne innesperret i Norge, og utviklingen de siste dagene tyder på at det er alvorlig ment. Man regner med at omlag 200.000 tyskere befinner seg i landet, og vi kan gå ut fra at de ikke vil ligge på latsiden. Til tross for at de aller fleste tyskere vet at slaget er tapt, og i mangel av andre arbeidsoppgaver, vil de tyske tropper i tro overensstemmelse med tysk mentalitet, i stadig stigende grad bli satt inn i terrorisering av det norske folk.

Det er av den aller største betydning, og det er bakgrunnen for Hjemmefrontledelsens parole, at våre fiender ikke på noen måte må klare å rive i stykker den norske motstandsbevegelse nettopp nå som den står foran sin endelige kraftutførelse. Hver enkelt må derfor være på vakt og ikke la seg overrumple. Gestapo tar stadig nye midler i bruk i sin kamp mot sannheten og retten, og de som tror at det finnes mennekelighet hos disse forbrytere tar feil.

Provokatører og uansvarlige elementer er også i sving, som stadig er på jakt etter gunstige anledninger til å skape forvirring. La deg derfor ikke rive med på noe uten at du vet at beskjedne kommer fra riktig hold. Hjemmefrontens Ledelse har forberedt oss på at den ved gitte anledninger vil kreve bestemte aksjoner, men den har samtidig gitt uttrykkelig beskjed om at signalet vil bli gitt fra den og kun gjennom de vanlige frie aviser og London Radio. Vær derfor våken og beredt. Når det øyeblikk er ikke, da din innsats kreves, må du være på post.

CH URCHILL

talte tirsdag i Underhuset. Han kom bl.a. inn på det brennende spørsmål: Når vil krigen være slutt. Om dette sa premierministeren: Som jeg tidligere har sagt kan jeg ikke gi noe brev på når krigen vil være slutt. Sett ut fra de militære forutsetninger tror jeg ikke den vil slutte før jul eller endog før påske, skjönt jeg vet at dyktige militære sakkynndige hevder at det er over innen utgangen av desember. Det er ennå meget å utrette på frontene, og før til våren eller ut på forsommeren kan det ikke være slutt.

FULLBYRDET.

Nazipolitimannen Walter Pedersen i Bergen ble den 26. oktober skutt. Han stod ute på plattformen i mørket, da folk inne i trikken hørte et smoll og så to menn hoppe av i farten. Pedersen døde kort etter. Han var medlem av Hirden og Waffen SS.

GESTAPOS HOVEDKVARTER

i Danmark som holdt til i universitetsbygningene i Århus ble tirsdag fullstendig ødelagt av britiske Moskitofly.

SKOLENYTT.

Parolen om at ingen gutt eller jente over 17 år måtte melde seg til handelsskolene i høst, har hatt god virkning. Ved Oslo handelsgymnas er det så og si 100% tilslutning til parolen. Fra Troiders handelsskole kan nevnes at der i år er en studenterklasse (10 elever) mot normalt ti studenterklasser. Wangs Handelsskole, Oslo har ingen studenterklasse i år. Ved de fleste skoler i Østfold er det 100% tilslutning. Ved Fredrikstad Handelsgymnas er det således ingen nye klasser i år. Ved Drammens Handelsgymnas er det 100% tilslutning. Også ved en annen handelsskole i byen er parolen blitt fulgt. Skien handelsskole melder også om 100%.

Handelshøyskolen i Bergen fikk i høst brev fra kriminalpolitiet i Bergen. Politiet på høyskolen å sørge for at studentene møtte fram ved høstsemesterets begynnelse 1. okt.. Ingen møtte, alle fulgte parolen.

Også noen fagsskoler har fått brev fra arbeidsformidlingen om å levere lister over fjorårets elever. Ingen har levert så vidt vi vet. Vi sender for alle tilfelles skyld et varsko til fagskolene (tekniske skoler o.a.). Ingen liste leveres arbeidskontoret eller annen "myndighet", hverken over årets eller fjorårets elever!

DANMARK.

Etterkrigstidens problemer har nå en bred plass i den frie danske presse. Blant annet er spørsmålet om den kommende danske regjering tatt opp til behandling. Det hevdes at den danske almenhet venter seg en sterk nasjonal samlingsregjering, hvis medlemmer ikke har fått noen flekk på seg under okkupasjonen. Scavenius, Lauritz Hansen (tidligere sosialminister) m.fl. betegnes som døde menn innen dansk politikk. Det kreves gjennombygging av forsvaret og dette bør straks markeres av den nye regjering.

I likhet med det danske folk vil også det norske komme til å kreve at dets nye regjering blir bestående av personer som ikke har fått noen flekk på seg under okkupasjonen, og det vil også kreve at etterkrigstidens styresmenn aktivt tok del i Norges frigjøring.

I NAZI PARADISET.

En 62 årige mann fra Leipzig var forleden på kino, og innlot seg i samtale med en kvinne. Herunder uttalte han bl.a. ønsket om at Tyskland vilde tape krigen. Han ble anholdt og skutt.